

ÜÇ TAKSİTTE KDV İNDİRİMİNE SON VERİLMELİ

Bilindiği üzere KDV indirimi alış belgesinin kayda geçirildiği dönemde yapılır. (Md. 29)

Bunun tek istisnası amortismanına tabi iktisadi kıymetlere (A.T.İ.K.) ilişkin KDV'nin bir defada değil üç taksitte indirilmesidir. Şayet A.T.İ.K. yatırım teşvik belgesi kapsamında ise. indirim işlemi, sair mal alımlarında ve giderlerde olduğu gibi bir defada yapılır. (Md. 31)

Maddenin ilk seklinde tak-sit sayısı 5 idi. Yaklaşık 1.5 yıllık uygulamadan sonra, (3297 sayılı kanunla, 20.6.1986 tarihinden itibaren) taksit sayısı 3'e indirilmiştir.

Bize göre, KDV Kanunu'ndaki en hatalı hükümlerden biri de A.T.İ.K. KDV'lerinin taksitle indirilmesini öngören i 31'inci madde hükmüdür.

Bu madde hiç konulmamalıydı.

Taksitle KDV indirimi uygulamasına son verilmelidir.

Çünkü;

31'inci maddenin gerekçesinde, bir defada indirim yerine taksitli indirim öngörülmesinin nedeni şöyle ifade edilmiştir:

“İşletmede kullanılan amortismanına tabi iktisadi kıymetler de işletme açısından bir “girdi” teşkil ettiği cihetle bunlara ait verginin de indirim konusu yapılması tabii bulunmaktadır. Burada Ortak Pazar Konseyi direktifine ve bazı ülkelerdeki uygulamaya paralel olarak “paylara bölerek indirme” usulü kabul edilmiş ve amortismanına tabi iktisadi kıymetlere ait verginin bunların aktife girdiği veya kullanılmaya başlandığı vergilendirme döneminden itibaren 5 yıl içinde ve 5 eşit miktarda indirim konusu yapılabileceği hükme bağlanmıştır. Bu suretle verginin yatırımlar üzerinde tarafsız olması sağlanarak işletmelerin bir kısım sermayelerinin vergiye bağlanması suretiyle yatırım imkânlarını daraltmamak gayesi güdülmüştür.”

Bu gerekçelerin hiçbir geçerliliği yoktur.

Çünkü AT direktiflerine göre KDV'ye tabi faaliyetler-de kullanılan sabit kıymet KDV'leri bir defada indirilir ve eğer bu sabit kıymet sonradan vergiye tabi olmayan bir alanda kullanılmaya başlanırsa, yapılan indirimin bir kısmı, süre ile bağlantılı olarak iptal edilir. Veya, vergisiz alanda kullanıldığı için yapılmayan indirimin süreye bağlı olarak bir kısmı için, vergili alanda kullanılma nedeniyle indirim hakkı doğar. Bu süre ekseri ülkelerde, taşınır mallar için 4 yıl, taşınmaz mallar için 9 yıldır. Yani direktif, taksitli indirim değil, kısmi indirimle ilgilidir. Bu noktada bir yanlış anlama olduğu kanaatindeyiz.

Öte yandan taksitle indirim uygulaması, işletmelerin bir kısım sermayelerini vergiye bağlama ve yatırım imkânını daraltma sonucu doğurduğu halde gerekçede, taksitli indirimin, vergiye sermaye bağlanmaması ve yatırım imkânlarının daraltılmaması amacıyla öngörüldüğü söylenmek suretiyle açık bir mantık hatası yapılmış bulunmaktadır.

- A.T.İ.K.'in işletmede kullanılması sonucu doğacak katma değer uzun bir süreye yayıldığı, dolayısıyla KDV'nin de bu süreye yayılarak indirilmesi şeklindeki düşünce tarzı, taksitli indirime gerekçe teşkil edemez.

- Taksitle indirim, devletin vatandaşın parasını faiz ödemeksizin kullanması anlamındadır. Üstelik parası kullanılan kişi, işine para yatırmak (yatırım yapmak) gibi ülkenin en çok ihtiyaç duyduğu bir fonksiyonu ifa etmek durumundadır.
- Taksitle indirimin yatırımcı üzerinde yük oluşturduğunu kanun koyucu da kabul etmektedir. Nitekim taksit sayısının 5'ten 3'e .düşürülmesini sağlayan 3297 sayılı kanunun gerekçesinde;

"Kanunda öngörülen 5 yıllık indirim süresinin yatırımcılar üzerinde bir yük oluşturduğu aşikârdır. Gelişmekte olan bir ülke durumundaki Türkiye'de yatırımların taşıdığı önem göz önüne alınarak sözü edilen 31'inci maddede yapılan değişiklikte amortismanı tabi iktisadi kıymetlere ait katma değer vergisinin indirim süresi 3 yıl olarak tespit edilmiştir" denilmiştir.

5 taksitte indirim mükellef üzerinde yüküdür de. 3 taksitte indirim yük değil midir?

- Taksitli indirim, yatırıma yönelmiş bir kısım sermayenin devletçe bila bedel kullanılması anlamındadır. Üstelik bu uygulama, içinde bulunduğumuz enflasyonist ortam nedeniyle sadece indirimde gecikme sonucunu değil, aynı zamanda yatırımcının reel manada parasal kayba uğramasına yol açmaktadır.
- Yatırımcının uğradığı bu zararlar yanında taksitle indirim, vergileme alanındaki kırtasiyeyi artırmakta, zaten karmaşık olan vergisel düzenin büsbütün içinden çıkılmaz hale gelmesine yol açılarak, gerek mükellefi, gerekse idareyi bunaltmaktadır. Nitekim KDV beyannamesi 102 satır ihtiva etmekte ve bunlardan 5 adedi taksitle indirim yüzünden açılmış bulunmaktadır. Üstelik bu 5 satır, kullanımında en çok sıkıntı çekilen satırlardır.
- Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki A.T.I.K. iktisaplarında KDV indiriminin 3 taksit yerine bir defada indirtilmesi konusundaki görüşümüz ise Özetle şöyledir.

Yatırımını belge olarak yapan firmanın yüklendiği KDV'yi bir defada indirmesi en tabii hakkıdır. Bunun bir teşvik unsuru olarak (lütufmuş gibi) takdim edilmesi anlamsızdır.

Sonuç olarak;

Taksitle indirim, gerek KDV prensiplerine ve teorisine tamamıyla aykırı oluşu, gerekse yarattığı olumsuz sonuçlar nedeniyle hatalı bir düzenlemedir ve en kısa zamanda sona erdirilmelidir.

- Kaldı ki, taksitle indirim uygulamasının kaldırılması bile yatırımcı firmaların sorununu çözmemektedir. Yatırım nedeniyle devrolan KDV'si çıkan firmalara, KDV iadesi yapılmaması, yatırımcının KDV'ye para bağlaması ve bu paranın enflasyon nedeniyle erimesi sonucunu doğurmaktadır. Bunu önlemek için, teşvik kapsamındaki ithal yatırım mallarında KDV'nin teminata bağlanması şeklinde fevkalâde olumlu bir tedbir alınmış (Md. 46/6), fakat yurtiçinden temin edilen yatırım malları ve teşviksiz yatırımlar için kayda değer çözüm getirilmemiştir.